

La publicació en obert

Tesis, doctorands i recerca
Cap a on volem anar les ciències humanes i socials a la UB?

Ignasi Labastida i Juan
Oficina de Difusió del Coneixement
CRAI Universitat de Barcelona

Accés obert

... entenem com a *open access* la disponibilitat gratuïta a la xarxa, permetent-ne a qualsevol usuari la lectura, la descàrrega, la còpia, la distribució, la impressió, la cerca o l'ús per a qualsevol propòsit legal, sense cap mena de barrera econòmica, legal o tècnica...

Manifest de Budapest, febrer de 2002

CC BY Peter Alfred Hess
<http://www.flickr.com/photos/peterhess/7698481564>

Manifest de Budapest

*Els continguts que haurien de ser accessibles són els que els acadèmics ofereixen sense esperar-ne una remuneració. Principalment inclou els articles en les revistes amb revisió, però també qualsevol preprint susceptible de ser publicat. Per **open access**, entenem la seva disponibilitat gratuïta i pública a la xarxa, permetent-ne a **qualsevol usuari la lectura, descàrrega, còpia, distribució, impressió, cerca o enllaç dels textos complets**, esporgar per indexar-los, passar-los com a dades, o utilitzar-los per a qualsevol altre propòsit lícit, sense barreres econòmiques, legals, o tècniques. L'única condició és **mantenir-ne la integritat i el reconeixement de l'autoria en ser citats**.*

Una estratègia: ruta daurada

Calen els mitjans per llançar una nova generació de revistes i ajudar les actuals per fer la transició cap a l'accés obert: revistes que no invoquin els drets de propietat intel·lectual per restringir l'accés i l'ús dels materials publicats. En canvi, empraran aquests drets i altres eines per assegurar un accés lliure i permanent a tots els articles publicats.

Com que el preu és una barrera, aquestes noves revistes no cobraran ni per subscripció ni per accedir-hi i cercaran altres mètodes per cobrir-ne les despeses. Hi ha alternatives per percebre fons, de fundacions i de governs que financen la recerca, d'universitats i de laboratoris que tenen investigadors, ... No cal afavorir una solució, cal cercar alternatives creatives.

Manifest de Budapest, febrer de 2002

Una contribució d'accés obert és aquella on

L'autor (o els autors) i els qui retenen els drets sobre la contribució han de concedir a tots els usuaris el dret a l'accés lliure de forma irrevocable en l'àmbit mundial, amb llicència per copiar, usar, difondre, transmetre i exposar els treballs públicament, i també per elaborar i distribuir els treballs que se'n derivin, en qualsevol mitjà digital i amb qualsevol propòsit responsable, a canvi del compromís d'esmentar-ne com cal l'autoria (les normes de la comunitat dictaran els mecanismes per fer complir adequadament l'ús de l'atribució i de la responsabilitat dels treballs publicats tal com es fa en l'actualitat), com també el dret a fer còpies impreses en poca quantitat i per a ús personal

Declaració de Berlín, octubre de 2003

Per tant, una revista d'accés obert

- Accés gratuït per llegir, sense pagaments ni subscripcions
- Models de negocis diversos, un d'ells pagar per publicar-hi
- Se'n permet la reutilització mitjançant una llicència
- Idealment la llicència és la de Reconeixement de Creative Commons (CC BY)

Mentre que en una revista d'accés restringit

L'investigador signa una cessió de drets, normalment exclusiva, cap la publicació, o bé una llicència exclusiva de publicació.

L'autor perd els drets i ha de demanar permís per reutilitzar la seva obra

L'investigador cedeix per a tot el món i per a tota la durada dels drets d'autor, el dret de reproducció, distribució, comunicació pública i transformació.

L'investigador reté els drets morals, si estan contemplats.

COPYRIGHT TRANSFER AGREEMENT

Date: _____ Contributor name: _____

Contributor address: _____

Manuscript number (if known): _____

Re: Manuscript entitled: _____

_____ (the "Contribution")

for publication in _____ (the "Journal")

published by _____ ("Wiley-Blackwell").

Dear Contributor(s):

Thank you for submitting your Contribution for publication. In order to expedite the editing and publishing process and enable Wiley-Blackwell to disseminate your Contribution to the fullest extent, we need to have this Copyright Transfer Agreement signed and returned as indicated in the Journal's instructions for authors as soon as possible. If the Contribution is not accepted for publication, or if the Contribution is subsequently rejected, this Agreement shall be null and void. **Publication cannot proceed without a signed copy of this Agreement.**

A. COPYRIGHT

1. The Contributor assigns to Wiley-Blackwell, during the full term of copyright and any extensions or renewals, all copyright in and to the Contribution, and all rights therein, including but not limited to the right to publish, republish, transmit, sell, distribute and otherwise use the Contribution in whole or in part in electronic and print editions of the Journal and in derivative works throughout the world, in all languages and in all media of expression now known or later developed, and to license or permit others to do so.

2. Reproduction, posting, transmission or other distribution or use of the final Contribution in whole or in part in any medium by the Contributor as permitted by this Agreement requires a citation to the Journal and an appropriate credit to Wiley-Blackwell as Publisher, and/or the Society if applicable, suitable in form and content as follows: (Title of Article, Author, Journal Title and Volume/Issue, Copyright © [year], copyright owner as specified in the Journal). Links to the final article on Wiley-Blackwell's website are encouraged where appropriate.

B. RETAINED RIGHTS

Notwithstanding the above, the Contributor or, if applicable, the Contributor's Employer, retains all proprietary rights other than copyright, such as patent rights, in any process, procedure or article of manufacture described in the Contribution.

C. PERMITTED USES BY CONTRIBUTOR

1. **Unpublished Version.** Wiley-Blackwell licenses back the following rights to the Contributor in the version of the Contribution as originally submitted for publication:

- After publication of the final article, the right to self-archive on the Contributor's personal website or in the Contributor's institution/employer's institutional repository or archive. This right extends to both research and the Internet. The Contributor may not update the submission version or replace it with the published Contribution. The version posted must contain a legend as follows: This is the pre-peer reviewed version of the following article: [Title], [Journal], which has been published in final form at [link to final article].
- The right to transmit, post and share copies with colleagues.

2. **Accepted Version.** Re-use of the accepted and peer-reviewed final not final version of the Contribution shall be by separate agreement with Wiley-Blackwell. Wiley-Blackwell has agreements with certain funding agencies governing re-use of this version. The details of these relationships, and other offerings allowing open web use, are set forth at the following website: <http://www.wiley.com/go/funderstatement>. Also, please check the box at the bottom of this document.

3. **Final Published Version.** Wiley-Blackwell hereby licenses back to the Contributor the following rights with respect to the final published version of the Contribution:

- Copies for colleagues. The personal right of the Contributor only to send or transmit individual copies of the final published version in any format to colleagues upon their specific request provided no fee is charged, and further provided that there is no systematic distribution of the Contribution, e.g. posting on a listserve, website or automated delivery.
- Re-use in other publications. The right to re-use the final contribution in parts thereof for any publication authored or edited by the Contributor (including journal articles where such re-used material constitutes less than half of the total material in such publication). In such case, any modifications should be accurately noted.
- Teaching duties. The right to include the Contribution in teaching or training duties at the Contributor's institution/place of employment including in course packs, e-learning, presentation at professional conferences, in-house training, or distance learning. The Contribution may not be used in services outside of normal teaching obligations (e.g. commercial use only). Electronic posting of the final published version in connection with teaching/training at the Contributor's institution/place of employment is permitted subject to the implementation of reasonable access control mechanisms, such as user name and password. Posting the final published version on the open Internet is not permitted.
- Oral presentations. The right to make oral presentations based on the Contribution.

4. **Article Abstracts, Figures, Tables, Data Sets, Artwork and Selected Text/Up to 250 words.**

- Contributors may re-use unmodified abstracts for any non-commercial purpose. For re-use of the abstracts, Wiley-Blackwell encourages but does not require linking back to the final published version.
- Contributors may re-use figures, tables, data sets, artwork, and selected text up to 250 words from their Contributions, provided the following conditions are met:
 - Full and accurate credit must be given to the Contributor.
 - Modifications to the figures, tables and data must be noted. Otherwise, no changes may be made.
 - The reuse may not be made for direct commercial purposes, or for financial consideration to the Contributor.
 - Re-using figures shall permit dual publication in violation of journal ethical practices.

Publicar en accés obert

Compact for Open Access Publishing Equity

- Fomentar les revistes en accés obert
- Accés obert pur i no híbrid
- Dotar de fons per ajudar als investigadors
- Investigadors propis

<http://www.oacompact.org/>

En el cas de la UB: Ajuts de fins a 2000 € per article i persona/any

Una altra estratègia: la ruta verda

Cal ajuda i eines per dipositar els articles revisats en arxius digitals oberts. Quan aquests arxius s'ajustin als estàndards creats per l'OAI, llavors els motors de cerca i altres eines podran tractar els arxius separats com un. I així els usuaris no necessitaran conèixer l'existència dels articles ni saber on poder localitzar-los per poder accedir als continguts.

Manifest de Budapest, febrer de 2002

L'autoarxiu i els repositoris

- Arxiu d'una còpia dels articles revisats i publicats
- Versió enviada, acceptada o publicada
- Accés gratuït, embargat o restringit
- Metadades descriptives estàndard
- Connexió entre repositoris mitjançant un protocol estàndard
- Institucionals, temàtics i recol·lectors

Preguntes per respondre

- A quin repositori s'ha de dipositar?
- Qui diposita al repositori?
- Què s'hi ha de dipositar?
- Què s'hi pot dipositar?
- Quan s'hi ha de dipositar?

COPYRIGHT TRANSFER AGREEMENT

Date: _____ Contributor name: _____

Contributor address: _____

Manuscript number (if known): _____

Re: Manuscript entitled: _____

_____ (the "Contribution")

for publication in _____ (the "Journal")

published by _____ ("Wiley-Blackwell").

Dear Contributor(s):

Thank you for submitting your Contribution for publication. In order to expedite the editing and publishing process and enable Wiley-Blackwell to disseminate your Contribution to the fullest extent, we need to have this Copyright Transfer Agreement signed and returned as indicated in the Journal's instructions for authors as soon as possible. If the Contribution is not accepted for publication, or if the Contribution is subsequently rejected, this Agreement shall be null and void. **Publication cannot proceed without a signed copy of this Agreement.**

A. COPYRIGHT

1. The Contributor assigns to Wiley-Blackwell, during the full term of copyright and any extensions or renewals, all copyright in and to the Contribution, and all rights therein, including but not limited to the right to publish, republish, transmit, sell, distribute and otherwise use the Contribution in whole or in part in electronic and print editions of the Journal and in derivative works throughout the world, in all languages and in all media of expression now known or later developed, and to license or permit others to do so.

2. Reproduction, posting, transmission or other distribution or use of the final Contribution in whole or in part in any medium by the Contributor as permitted by this Agreement requires a citation to the Journal and an appropriate credit to Wiley-Blackwell as Publisher, and/or the Society if applicable, suitable in form and content as follows: (Title of Article, Author, Journal Title and Volume/Issue, Copyright © [year], copyright owner as specified in the Journal). Links to the final article on Wiley-Blackwell's website are encouraged where appropriate.

B. RETAINED RIGHTS

Notwithstanding the above, the Contributor or, if applicable, the Contributor's Employer, retains all proprietary rights other than copyright, such as patent rights, in any process, procedure or article of manufacture described in the Contribution.

C. PERMITTED USES BY CONTRIBUTOR

1. **Unpublished Version.** Wiley-Blackwell licenses back the following rights to the Contributor in the version of the Contribution as originally submitted for publication:

- After publication of the final article, the right to self-archive on the Contributor's personal website or in the Contributor's institution/employer's institutional repository or archive. This right extends to both research and the Internet. The Contributor may not update the submission version or replace it with the published Contribution. The version posted must contain a legend as follows: This is the pre-proof (revised) version of the following article: [Title (C)], which has been published in final form at [link to final article].
- The right to transmit, post and share copies with colleagues.

2. **Accepted Version.** Re-use of the accepted and peer-reviewed final not final version of the Contribution shall be by separate agreement with Wiley-Blackwell. Wiley-Blackwell has agreements with certain funding agencies governing re-use of this version. The details of these relationships, and other offerings allowing open web use, are set forth at the following website: <http://www.wiley.com/go/funderstatement>. Also, please check the box at the bottom of this document.

3. **Final Published Version.** Wiley-Blackwell hereby licenses back to the Contributor the following rights with respect to the final published version of the Contribution:

- Copies for colleagues. The personal right of the Contributor only to send or transmit individual copies of the final published version in any format to colleagues upon their specific request provided no fee is charged, and further provided that there is no systematic distribution of the Contribution, e.g. posting on a listserve, website or automated delivery.
- Re-use in other publications. The right to re-use the final contribution in parts thereof for any publication authored or edited by the Contributor (including journal articles where such re-used material constitutes less than half of the total material in such publication). In such case, any modifications should be accurately noted.
- Teaching duties. The right to include the Contribution in teaching or training duties at the Contributor's institution/place of employment including in course packs, e-learning, presentation at professional conferences, in-house training, or distance learning. The Contribution may not be used in services outside of normal teaching obligations (e.g. commercial venture). Electronic posting of the final published version in connection with teaching/training at the Contributor's institution/place of employment is permitted subject to the implementation of reasonable access control mechanisms, such as user name and password. Posting the final published version on the open Internet is not permitted.
- Oral presentations. The right to make oral presentations based on the Contribution.

4. **Article Abstracts, Figures, Tables, Data Sets, Artwork and Selected Text/Up to 250 words.**

- Contributors may re-use unmodified abstracts for any non-commercial purpose. For re-use of the abstracts, Wiley-Blackwell encourages but does not require linking back to the final published version.
- Contributors may re-use figures, tables, data sets, artwork, and selected text up to 250 words from their Contributions, provided the following conditions are met:
 - Full and accurate credit must be given to the Contributor.
 - Modifications to the figures, tables and data must be noted. Otherwise, no changes may be made.
 - The re-use may not be made for direct commercial purposes, or for financial consideration to the Contributor.
 - Re-using figures shall permit dual publication in violation of journal ethical practices.

Puc publicar-hi?

DULCINEA

Depèn de la revista, dels drets i de l'investigador
i si no es permet per defecte...
... sempre es pot demanar

Polítiques que ens afecten

Política d'accés obert de la Universitat de Barcelona
Consell de Govern, juny 2011

Ley de la Ciencia
BOE, juny 2011

Open Access Pilot FP7
Comissió Europea, agost 2008

Horizon2020
Comissió Europea, gener 2014

Política d'accés obert a la UB

Aprovada en Consell de Govern el 7 de juny de 2011

Conseqüència d'acords previs: EUA, CIC

Els membres de la comunitat acadèmica dipositaran una còpia electrònica de qualsevol publicació acadèmica en el repositori institucional immediatament després que es publiquin, en un termini no superior als sis mesos.

La Universitat adopta les mesures d'incentivació que consideri adients orientades a complir aquest mandat a partir de l'1 de gener de 2012.

Com aplicar la política d'accés obert

- A través del Curricula del GREC (Un sol clic)
- Preprint, postprint o versió publicada
- Informació acurada de la política editorial
- Suport des de les biblioteques i el CRAI

Es diposita una còpia dels articles PUBLICATS.

El 90% de les revistes accepten l'autoarxiu.

Es preveuen embargaments i exclusions.

Ley de la Ciencia

Art 37.

El personal de investigación cuya actividad investigadora esté financiada mayoritariamente con fondos de los Presupuestos Generales del Estado hará pública una versión digital de la versión final de los contenidos que le hayan sido aceptados para publicación en publicaciones de investigación seriadas o periódicas, tan pronto como resulte posible, pero no más tarde de doce meses después de la fecha oficial de publicación.

La versión electrónica se hará pública en repositorios de acceso abierto reconocidos en el campo de conocimiento en el que se ha desarrollado la investigación, o en repositorios institucionales de acceso abierto.

Publicada al BOE el 2 de juny de 2011, entrada en vigor el 2 de desembre de 2011

Open Access Pilot FP7

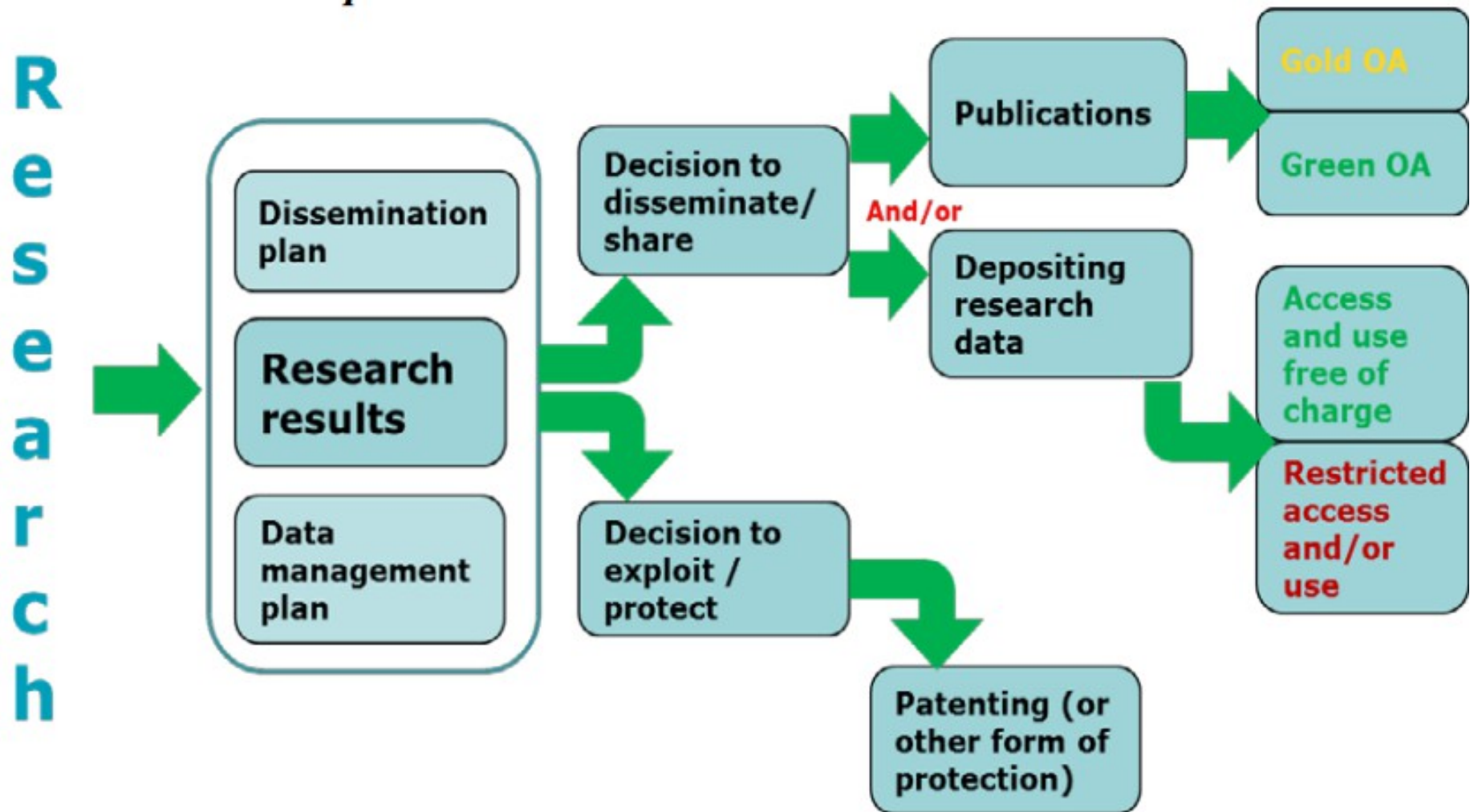
En vigència des de l'agost de 2008

Afecta a sis àrees:

Energy; Environment; Health; Information and Communication Technologies; Research Infrastructures; Science in Society; Socio-economic Sciences and Humanities.

to deposit articles resulting from FP7 projects into an institutional or subject based repository within six months or twelve months

Horizon 2020

Guidelines on Open Access to Scientific Publications and Research Data in Horizon 2020

http://ec.europa.eu/research/participants/data/ref/h2020/grants_manual/hi/oa_pilot/h2020-hi-oa-pilot-guide_en.pdf

Horizon 2020: Publicacions

Els beneficiaris han de garantir l'accés obert dels resultats mitjançant:

- La publicació en revistes d'accés obert, en revistes d'accés restringit per subscripció o pagament que ofereixin opcions d'accés obert individualitzades. Els costos de publicació poden ser reemborsats, incloses les publicacions fetes després de la finalització oficial del projecte. Un cop publicat cal dipositar-ne una còpia en un repositori
- L'autoarxivament del manuscrit corregit en un repositori oferint accés al públic en un termini no superior als 6 o 12 mesos després de la publicació a la revista

Horizon 2020: Publicacions

Mandat en dos passos

- Dipositar en un repositori una còpia de la versió publicada o acceptada tan aviat com sigui possible i com a màxim un cop publicada en la revista.
- Oferir accés al públic a aquesta còpia en un termini no superior a 6 mesos després de la publicació i, en el cas de ciències socials i humanitats, no més enllà de 12 mesos.

Es recomana retenir els drets d'explotació, quan sigui possible, i utilitzar la llicència CC BY quan es pugui.

Horizon 2020: Publicacions

- Revistes d'accés obert
- Revistes que ofereixen opcions d'accés obert individualitzades
- Dipòsit en un repositori
- Accés al públic en un termini no superior a 12 mesos després de la publicació a la revista

Models híbrids: accés obert individualitzat

- Revistes d'accés restringit mitjançant pagament o subscripció
- Pagament per oferir accés obert immediat
- Normalment, se'n permet la reutilització mitjançant una llicència
- Varietat de llicències de Creative Commons, de vegades lligades al preu per obrir-ne l'accés
- Hauria de repercutir en el preu de les subscripcions

Com complir amb les polítiques

1. Triar la publicació que més us convingui
2. Si és una publicació d'accés obert, dipositar una còpia del document publicat en un repositori institucional o temàtic en un període màxim de 6 o 12 mesos, segons la disciplina
3. Si és una publicació d'accés restringit a pagament o subscripció
 - Optar pel model híbrid i dipositar una còpia del document publicat en un repositori institucional o temàtic en un període màxim de 6 o 12 mesos, segons la disciplina
 - Consultar la política d'autoarxiu de la publicació
 - Si permet el dipòsit en un repositori, comprovar quina versió es pot dipositar: enviada, acceptada o publicada, i en quin termini es pot posar a disposició del públic
 - Si no permet el dipòsit, demanar-ho expressament indicant el requeriment de la política

Més polítiques d'accés obert: tesis

Reial Decret 99/2011

Art 14.5

Una vez aprobada la tesis doctoral, la universidad se ocupará de su archivo en formato electrónico abierto en un repositorio institucional y remitirá, en formato electrónico, un ejemplar de la misma así como toda la información complementaria que fuera necesaria al Ministerio de Educación a los efectos oportunos.

Art 14.6

En circunstancias excepcionales determinadas por la comisión académica del programa, como pueden ser, entre otras, la participación de empresas en el programa o Escuela, la existencia de convenios de confidencialidad con empresas o la posibilidad de generación de patentes que recaigan sobre el contenido de la tesis, las universidades habilitarán procedimientos para desarrollar los apartados 4 y 5 anteriores que aseguren la no publicidad de estos aspectos.

I les monografies

Diferents iniciatives

Knowledge Unlatched <http://www.knowledgeunlatched.org/>

Open Books <http://www.openbookpublishers.com/>

Open Library of Humanities <https://www.openlibhums.org/>

Oapen <http://www.oapen.org/>

DOAB <http://www.doabooks.org/>

Tendències actuals

Compensar cost de subscripció per cost per publicar: Regne Unit, Països Baixos

Avaluar per allò que hi ha els repositoris

Evitar el model híbrid

Revisar polítiques d'accés obert

Explorar models de publicació en obert de monografies

Obert per defecte

Preguntes? Debat?

ilabastida@ub.edu

@ignasi

Oficina de Difusió del Coneixement

CRAI Baldiri Reixac, 2

<http://www.ub.edu/odc>

@ODC_UB